

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर – २०२३

द्वितीय वर्ष

सत्र – ३

विषय:– ग्रामीण समाजशास्त्र (SC-302)

दिनांक: १३/१२/२०२३

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन) (४०)

१. ग्रामीण समाजशास्त्र म्हणजे काय ? ग्रामीण समाजशास्त्राचे अध्ययन क्षेत्र व महत्त्व लिहा.
२. ग्रामीण जीवनाच्या विविध अंगांवरील जातिव्यवस्थेचा प्रभाव स्पष्ट करा.
३. धर्म म्हणजे काय ते सांगून लोकसमूहाच्या धार्मिक श्रद्धा यावर निबंध लिहा.
४. स्वातंत्र्यपूर्व काळातील जमिनविषयक संबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. ग्रामीण कुटुंबाची वैशिष्ट्ये लिहा.
२. ग्रामीण समाजातील मंदिरांचे महत्त्व लिहा.
३. जातीचा अर्थ व वैशिष्ट्ये लिहा.
४. सहकाराची वैशिष्ट्ये सांगा.
५. समुदाय विकास योजनेची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. कुटुंबवाद संकल्पना
  २. संयुक्त कुटुंबात बदल घडवून आणणारे घटक
  ३. बलुतेदारी
  ४. लघु आणि कुटीरोद्योग
-

Translation in English

Sub: Rural Sociology (SC-302)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Define Rural Sociology. Write field and importance of Rural Sociology.
2. Explain impact of caste on different aspects of rural life.
3. Define religion. Write an essay on 'Religion beliefs of Folk Community'.
4. Discuss land relations in Pre-Independence India.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the characteristics of a rural family.
2. State significance of temples in rural area.
3. Write the meaning and characteristics of caste system.
4. Explain characteristics of the co-operation.
5. Explain objectives of community development project.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. Concept of functional family
  2. Which factors are responsible for changes in joint family?
  3. Balutedari
  4. Small Scale and Cottage Industries
-